

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

20. rujna 2016.*

„Žalba – Program potpore stabilnosti za Republiku Cipar – Izjava Euroskupine o, među ostalim, restrukturiranju bankovnog sektora na Cipru – Tužba za poništenje“

U spojenim predmetima C-105/15 P do C-109/15 P,

povodom pet žalbi na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesenih 27. veljače 2015.,

Konstantinos Mallis, sa stalnom adresom u Larnaki (Cipar) (C-105/15 P),

Elli Konstantinou Malli, sa stalnom adresom u Larnaki (C-105/15 P),

Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, sa sjedištem u Nikoziji (Cipar) (C-106/15 P),

Petros Chatzithoma, sa stalnom adresom u Makedonitissi (Cipar) (C-107/15 P),

Elenitsa Chatzithoma, sa stalnom adresom u Makedonitissi (C-107/15 P),

Lella Chatziioannou, sa stalnom adresom u Nikoziji (C-108/15 P),

Marinos Nikolaou, sa stalnom adresom u Strovolosu (Cipar) (C-109/15 P),

koje zastupaju E. Efstathiou, K. Efstathiou i K. Liasidou, *dikigoroï*,

žalitelji,

druge stranke u postupku su:

Europska komisija, koju zastupaju J.-P. Keppenne i M. Konstantinidis, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luksemburgu,

i

Europska središnja banka (ESB), koju zastupaju A. Koutsoukou, O. Heinz i K. Laurinavičius, u svojstvu agenata, uz asistenciju H.-G. Kamanna, *Rechtsanwalt*,

tuženici u prvostupanjskom postupku,

* Jezik postupka: grčki

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Tizzano, potpredsjednik, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev (izvjestitelj) i D. Šváby, predsjednici vijeća, A. Rosas, E. Juhász, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, M. Vilaras i E. Regan, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 2. veljače 2016.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 21. travnja 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Svojim žalbama Konstantinos Mallis i Elli Konstantinou Malli u predmetu C-105/15 P, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou u predmetu C-106/15 P, Petros Chatzithoma i Elenitsa Chatzithoma u predmetu C-107/15 P, Lella Chatziioannou u predmetu C-108/15 P i Marinos Nikolaou u predmetu C-109/15 P zahtijevaju ukidanje rješenja Općeg suda Europske unije od 16. listopada 2014., Mallis i Malli/Komisija i ESB (T-327/13, EU:T:2014:909), od 16. listopada 2014., Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou/Komisija i ESB (T-328/13, EU:T:2014:906), od 16. listopada 2014., Chatzithoma/Komisija i ESB (T-329/13, EU:T:2014:908), od 16. listopada 2014., Chatziioannou/Komisija i ESB (T-330/13, EU:T:2014:904) i od 16. listopada 2014., Nikolaou/Komisija i ESB (T-331/13, EU:T:2014:905) (u daljnjem tekstu zajedno: pobijana rješenja), kojima je Opći sud odbacio njihove tužbe za poništenje izjave Euroskupine od 25. ožujka 2013. o, među ostalim, restrukturiranju bankovnog sektora Republike Cipra (u daljnjem tekstu: sporna izjava).

Pravni okvir

Ugovor o ESM-u

- 2 Ugovor o uspostavljanju Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM) sklopljen je 2. veljače 2012. u Bruxellesu (Belgija) između Kraljevine Belgije, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Velikog Vojvodstva Luksemburg, Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Portugalske Republike, Republike Slovenije, Slovačke Republike i Republike Finske (u daljnjem tekstu: Ugovor o ESM-u). Taj je ugovor stupio na snagu 27. rujna 2012.
- 3 Uvodna izjava 1. Ugovora o ESM-u glasi kako slijedi:
„Europsko vijeće 17. prosinca 2010. složilo se da postoji potreba da države članice europodručja uspostave stalni stabilizacijski mehanizam. Europski stabilizacijski mehanizam (ESM) će preuzeti zadaće koje trenutno obavljaju Europski instrument za financijsku stabilnost (EFSF) i Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (EFSM) u pogledu pružanja, gdje je to potrebno, financijske pomoći državama članicama europodručja.” [neslužbeni prijevod]
- 4 U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 32. stavkom 2. navedenog ugovora, ugovorne stranke, odnosno države članice čija je valuta euro, međusobno uspostavljaju ESM, međunarodnu financijsku instituciju s pravnom osobnošću.

5 U članku 3. tog ugovora utvrđen je njegov cilj kako slijedi:

„Cilj ESM-a je prikupljanje financijskih sredstava i pružanje potpore stabilnosti, pod strogim uvjetima prilagođenima odabranom instrumentu financijske pomoći, državama članicama koje su suočene s ozbiljnim problemima financiranja, ili kojima takvi problemi prijete, ako je to neophodno za očuvanje financijske stabilnosti europodručja u njegovoj cjelini i njegovih država članica. U tu svrhu ESM je ovlašten prikupljati sredstva izdavanjem financijskih instrumenata ili sklapanjem sporazuma ili financijskih dogovora ili drugih sporazuma ili dogovora sa svojim članicama, financijskim institucijama ili drugim trećim stranama.” [neslužbeni prijevod]

6 Članak 4. stavci 1., 3. i 4. prvi podstavak Uredbe o ESM-u glasi:

„1. ESM ima odbor guvernera i upravni odbor, kao i generalnog direktora te drugo osoblje koje se ocijeni potrebnim.

[...]

3. Za donošenje odluke zajedničkim sporazumom potrebna je jednoglasnost članica koje sudjeluju u glasovanju. Suzdržani glasovi ne sprečavaju donošenje odluke zajedničkim sporazumom.

4. Odstupanjem od stavka 3., hitni postupak glasovanja primjenjuje se kada i Komisija i [Europska središnja banka (ESB)] zajednički zakluče da bi propuštanje hitnog donošenja odluke o dodjeli ili provedbi financijske pomoći, onako kako je određena u člancima 13. do 18., prijetilo ekonomskoj i financijskoj održivosti europodručja. [...]” [neslužbeni prijevod]

7 Članak 12. navedenog ugovora određuje načela kojima podliježe potpora stabilnosti te u svojem stavku 1. predviđa:

„ESM može članici ESM-a pružiti potporu stabilnosti, pod strogim uvjetima prilagođenima odabranom instrumentu financijske pomoći, ako je to neophodno za očuvanje financijske stabilnosti europodručja u njegovoj cjelini i njegovih država članica. Ti uvjeti mogu biti, među ostalim, program makroekonomske prilagodbe ili trajno poštovanje ranije utvrđenih uvjeta podobnosti.” [neslužbeni prijevod]

8 Postupak dodjele potpore stabilnosti članici ESM-a opisan je u članku 13. Ugovora o ESM-u kako slijedi:

„1. Jedna članica ESM-a može uputiti zahtjev za potporu stabilnosti predsjedniku odbora guvernera. Takav zahtjev navodi instrument ili instrumente financijske pomoći koje treba razmotriti. Po primitku takvog zahtjeva predsjednik odbora guvernera zadužuje Europsku komisiju da zajedno s ESB-om provede sljedeće:

- (a) ocjenu postojanja rizika za financijsku stabilnost europodručja u cjelini ili njezinih država članica, osim ako ESB nije već podnio analizu na temelju članka 18. stavka 2.;
- (b) ocjenu održivosti javnog duga. Preporučljivo je da se ta ocjena izvrši u suradnji s [Međunarodnim monetarnim fondom (MMF)] kad je to korisno i moguće;
- (c) ocjenu stvarnih ili mogućih potreba financiranja dotične članice ESM-a.

2. Na temelju zahtjeva članice ESM-a i ocjene iz stavka 1., odbor guvernera može odlučiti dodijeliti, u načelu, potporu stabilnosti dotičnoj članici ESM-a u obliku instrumenta financijske pomoći.

3. Ako usvoji odluku na temelju stavka 2., odbor guvernera zadužuje Europsku komisiju da – zajedno s ESB-om, i, kad je to moguće, u suradnji s MMF-om – pregovara s dotičnom članicom ESM-a o Memorandumu o razumijevanju koji detaljno utvrđuje uvjete koji prate instrument financijske pomoći. Sadržaj Memoranduma o razumijevanju odražava stupanj slabosti koje je potrebno rješavati i odabrani instrument financijske pomoći. Istovremeno, generalni direktor ESM-a priprema prijedlog sporazuma o instrumentu financijske pomoći, koji uključuje financijske modalitete i uvjete te izbor instrumenata, koji usvaja odbor guvernera.

Memorandum o razumijevanju mora biti u potpunosti usklađen s mjerama koordinacije ekonomske politike predviđenima u [UFEU-u], osobito sa svim pravnim aktima Europske unije, uključujući sva mišljenja, upozorenja, preporuke ili odluke upućene dotičnoj članici ESM-a.

4. Europska komisija potpisuje Memorandum o razumijevanju u ime ESM-a pod uvjetom da on ispunjava uvjete navedene u stavku 3. i da ga je odobrio odbor guvernera.

5. Upravni odbor odobrava sporazum o instrumentu financijske pomoći, koji detaljno navodi financijske aspekte podrške stabilnosti koja se dodjeljuje, i isplatu prvog obroka pomoći kad je to primjenjivo.

[...]

7. Europska komisija – zajedno s ESB-om i, kad je to moguće, u suradnji s MMF-om – zadužena je za nadzor ispunjavanja uvjeta koji prate instrument financijske pomoći.” [neslužbeni prijevod]

Sporna odluka

9. Euroskupina je u pobijanoj odluci navela da je postignut sporazum s ciparskim vlastima o bitnim elementima budućeg programa makroekonomske prilagodbe koji ima potporu svih država članica čija je valuta euro, kao i Komisije, ESB-a i MMF-a. Nadalje, Euroskupina je pozdravila planove za restrukturiranje financijskog sektora navedenog u prilogu toj izjavi.

Uredbe br. 103 i 104 donesene na temelju Zakona od 22. ožujka 2013.

10. U skladu s člankom 3. stavkom 1. i člankom 5. stavkom 1. O peri exiyansis pistotikon kai allon idrimaton nomos (Zakon o sanaciji kreditnih i drugih institucija) od 22. ožujka 2013. (EE, prilog I. (I.), br. 4379, 22.3.2013., u daljnjem tekstu: Zakon od 22. ožujka 2013.), Kentriki Trapeza tis Kyprou (Središnja ciparska banka, u daljnjem tekstu: SCB) bila je zadužena za sanaciju institucija navedenih u tom zakonu, zajedno s Ypourgeio Oikonomikon (Ministarstvo financija). U tu svrhu, s jedne strane, točka 12. podtočka 1. Zakona od 22. ožujka 2013. propisuje da SCB može putem uredbe restrukturirati dugove i obveze institucije koja podliježe postupku sanacije, što uključuje smanjenje, izmjenu, reprogramiranje ili obnovu temeljnog kapitala ili bilance bilo koje vrste postojećih ili budućih potraživanja prema toj instituciji ili preoblikovanje dugova u osnovna sredstva. S druge strane, ta točka predviđa da „osigurani depoziti”, u smislu točke 2. petog podstavka Zakona od 22. ožujka 2013., budu isključeni iz tih mjera. Među strankama je nesporno da je riječ o depozitima nižima od 100 000 eura.
11. To peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi br. 103 (Uredba iz 2013. o restrukturiranju Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd vlastitim sredstvima, zakonski upravni akt br. 103, EE, Prilog III.(I.), br. 4645, 29.3.2013., str. 769., u daljnjem tekstu: Uredba br. 103) predviđa dokapitalizaciju Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd (u daljnjem tekstu: Bank of Cyprus), na trošak, među ostalim, njegovih neosiguranih deponenata, dioničara i imatelja zadužnica – kako bi mogao nastaviti pružati bankarske usluge. Stoga su neosigurani depoziti bili pretvoreni u dionice Bank of Cyprus (37,5 % svakog neosiguranog

depozita), u instrumente koje je Bank of Cyprus mogao pretvoriti bilo u dionice bilo u depozite (22,5 % svakog neosiguranog depozita) i u instrumente koje je SCB mogao pretvoriti u depozite (40 % svakog neosiguranog depozita). Uredba br. 103 je sukladno svojem članku 10. stupila na snagu 29. ožujka 2013. u 6 sati.

- 12 Kombiniranim odredbama točaka 2. i 5. to Peri tis Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi br. 104 (Uredba iz 2013. o prodaji određenih aktiva Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd (u daljnjem tekstu: Cyprus Popular Bank), zakonski upravni akt br. 104, EE, Prilog III.(I.), br. 4645, 29.3.2013., str. 781., u daljnjem tekstu: Uredba br. 104), predviđen je za 29. ožujka 2013. u 6 sati i 10 minuta prijenos određenih dijelova imovine i obveza Cyprus Popular Bank na Bank of Cyprus, uključujući depozite manje od 100 000 eura. Depoziti viši od 100 000 eura ostali su u Cyprus Popular Bank, u očekivanju njegove likvidacije.

Činjenična osnova sporova

- 13 Tijekom prvih nekoliko mjeseci 2012. pojedine banke sa sjedištem u Cipru, uključujući Cyprus Popular Bank i Bank of Cyprus, suočile su se s financijskim poteškoćama. Republika Cipar ocijenila je stoga njihovu dokapitalizaciju nužnom pa je u tom pogledu podnijela predsjedniku Euroskupine zahtjev za financijsku pomoć putem EFSF-a ili ESM-a.
- 14 U svojoj izjavi od 27. lipnja 2012. Euroskupina je navela da će zatražena financijska pomoć biti pružena ili putem EFSF-a ili ESM-a u okviru programa makroekonomske prilagodbe koji se treba točno odrediti u Memorandumu o razumijevanju o kojem će pregovore voditi, s jedne strane, Europska komisija zajedno s Europskom središnjom bankom (ESB) i Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) i, s druge strane, ciparske vlasti.
- 15 Republika Cipar i druge države članice čija je valuta euro postigle su politički sporazum o nacrtu Memoranduma o razumijevanju u ožujku 2013. Izjavom od 16. ožujka 2013. Euroskupina je izrazila zadovoljstvo zbog tog sporazuma te je spomenula i određene predviđene mjere za prilagodbu, među kojima je i ona uvođenja poreza na bankovne depozite. Euroskupina je navela da, s obzirom na taj kontekst, smatra da je dodjela financijske pomoći koja može osigurati financijsku stabilnost Republike Cipar i europodručja načelno opravdana te je pozvala zainteresirane strane da ubrzaju pregovore koji su bili u tijeku.
- 16 Republika Cipar naredila je 18. ožujka 2013. zatvaranje banaka na dane 19. i 20. ožujka 2013. Predsjednik Euroskupine istog je dana u izjavi naveo da će porez na bankovne depozite, u kombinaciji sa zatraženom financijskom pomoći, biti upotrijebljen za oporavak održivosti ciparskog bankovnog sektora i na taj način za osiguranje ciparske financijske stabilnosti. On je međutim napomenuo da je Euroskupina mišljenja da mali deponenti trebaju uživati različit tretman od velikih deponentata, naglasivši važnost punog jamstva za depozite niže od 100 000 eura. Naposljetku, predsjednik Euroskupine je u ime Euroskupine potaknuo ciparske vlasti i ciparski parlament na brzu provedbu dogovorenih mjera.
- 17 Ciparske vlasti odlučile su produljiti zatvaranje banaka do 28. ožujka 2013. kako bi se izbjegle masovne isplate na šalterima.
- 18 Dana 19. ožujka 2013. ciparski parlament odbacio je prijedlog zakona koji je izradila ciparska vlada, a odnosio se na uvođenje poreza na sve bankovne depozite na Cipru. Taj parlament usvojio je Zakon od 22. ožujka 2013.

- 19 Euroskupina je 25. ožujka 2013. dala spornu izjavu. Istoga dana guverner SCB-a pokrenuo je postupak sanacije Bank of Cyprus i Cyprus Popular Bank. U tu su svrhu 29. ožujka 2013. objavljene uredbe br. 103 i 104 na temelju Zakona od 22. ožujka 2013. Komisija je zatim započela nove razgovore s ciparskim vlastima radi okončanja Memoranduma o razumijevanju.
- 20 Na sastanku od 24. travnja 2013. odbor guvernera ESM-a je:
- potvrdio, s jedne strane, da su Komisija i ESB bili zaduženi za ocjenu predviđenu člankom 13. stavkom 1. Ugovora o ESM-u i, s druge strane, da je Komisija u suradnji s ESB-om i MMF-om bila zadužena za pregovaranje o Memorandumu o razumijevanju s Republikom Cipar;
  - odlučio dodijeliti potporu stabilnosti Republici Cipru u obliku sredstva financijske pomoći prema prijedlogu generalnog direktora ESM-a;
  - odobrio nacrt Memoranduma o razumijevanju o kojem su se sporazumjeli Komisija, u suradnji s ESB-om i MMF-om, i Republika Cipar;
  - zadužio Komisiju da potpiše taj memorandum u ime ESM-a.
- 21 Memorandum o razumijevanju potpisali su 26. travnja 2013. ministar financija Republike Cipar, guverner CSB-a i potpredsjednik Komisije O. Rehn u ime ESM-a.
- 22 Upravni odbor ESM-a potvrdio je 8. svibnja 2013. sporazum o instrumentu financijske pomoći, kao i prijedlog o načinu plaćanja prvog dijela pomoći Republici Cipar. Taj je dio bio podijeljen na dva plaćanja od oko 2 milijarde eura i 1 milijarde eura, izvršena 13. svibnja 2013. odnosno 26. lipnja 2013. Drugi dio pomoći u iznosu od 1,5 milijardi eura isplaćen je 27. rujna 2013.

Postupci pred Općim sudom i pobijana rješenja

- 23 Tužbama podnesenima tajništvu Općeg suda 4. lipnja 2013. žalitelji su pokrenuli pet postupaka pred Općim sudom zahtijevajući od njega da:
- poništi spornu izjavu „koja je dobila svoj konačni oblik [Uredbom br. 104] guvernera [CSB-a], koji je postupao u svojstvu predstavnika [Europskog sustava središnjih banaka], a kojom je odlučeno o „prodaji određenih djelatnosti” [Cyprus Popular Bank] i koja u biti predstavlja zajedničku odluku [ESB-a] i Komisije”;
  - podredno, proglasi da sporna izjava neovisno o svojem obliku i vrsti u biti predstavlja „zajedničku odluku [ESB-a] i/ili Komisije”;
  - podredno tome, poništi spornu izjavu „neovisno o njezinu obliku i vrsti”;
  - podredno prethodno navedenome, „poništi zajedničku odluku [ESB-a] i/ili Komisije [...] usvojenu putem Euroskupine, ma kakva oblika ili vrste ona bila”, i
  - naloži ESB-u i/ili Komisiji snošenje troškova.
- 24 Zasebnim aktima, podnesenima tajništvu Općeg suda 1. i 9. listopada 2013., Komisija i ESB istaknuli su prigovore nedopuštenosti na temelju članka 114. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013. Od Općeg suda zahtijevali su da:
- odbaci tužbu kao nedopuštenu i

— naloži žaliteljima snošenje troškova.

25 Opći je sud pobijanim rješenjima u cijelosti odbacio tužbe kao nedopuštene.

Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom

26 Žalitelji zahtijevaju od Suda da:

- ukine pobijana rješenja i
- poništi njihovo snošenje troškova u prvom stupnju.

27 Europska komisija i ESB od Suda zahtijevaju da:

- odbije žalbe i
- naloži žaliteljima snošenje svih troškova.

28 Odlukom predsjednika Suda od 21. kolovoza 2015. predmeti C-105/15 P do C-109/15 P spojeni su u svrhe usmenog dijela postupka i donošenja presude.

O žalbama

29 Žalitelji u prilog svojim žalbama ističu tri žalbena razloga, kojima žele dokazati da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava i nije ispunio obvezu obrazlaganja utvrdivši da sporna izjava nema karakteristike akta čije se poništenje može zahtijevati na temelju članka 263. UFEU-a.

30 Komisija i ESB tvrde da su žalbe nedopuštene i dodaju da, u svakom slučaju, žalbene razloge istaknute u prilog žalbi treba odbiti kao neosnovane.

Dopuštenost žalbi

31 Komisija i ESB ističu da su žalbe nedopuštene jer žalitelji, u biti, samo ponavljaju razloge i argumente koje su već iznijeli pred Općim sudom i da osporavaju ocjene Općeg suda činjenične naravi glede različitih podnesenih dokaza.

32 U tom pogledu potrebno je podsjetiti da je u skladu s člankom 256. UFEU-a i člankom 58. stavkom 1. Statuta Suda Europske unije žalba ograničena na pravna pitanja te da se može podnijeti zbog nenadležnosti Općeg suda, zbog povrede postupka kojim se povređuju interesi podnositelja žalbe te zbog povrede prava Unije od strane Općeg suda (vidjeti, među ostalim, presudu od 4. rujna 2014., Španjolska/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, t. 42. i navedenu sudsku praksu).

33 Nadalje, iz članka 256. UFEU-a i članka 58. stavka 1. Statuta Suda Europske unije te članka 168. stavka 1. točke (d) i članka 169. stavka 2. Poslovnika Suda proizlazi da u žalbi treba točno naznačiti sporne dijelove presude čije se ukidanje traži kao i pravne argumente koji posebno podupiru taj zahtjev (vidjeti osobito presude od 4. srpnja 2000., Bergaderm i Goupil/Komisija, C-352/98 P, EU:C:2000:361, t. 34., i od 4. rujna 2014., Španjolska/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, t. 43.).

34 Posebice, u članku 169. stavku 2. tog Poslovnika zahtijeva se da žalbeni razlozi i argumenti precizno navode dijelove obrazloženja odluke Općeg suda koji se pobijaju.

- 35 Stoga žalba u kojoj se samo ponavljaju ili doslovno prenose tužbeni razlozi i argumenti izneseni pred Općim sudom, uključujući i one utemeljene na činjenicama koje je taj sud izričito odbio, ne zadovoljava navedene pretpostavke. Naime, takva žalba u stvarnosti predstavlja zahtjev za preispitivanje tužbe podnesene Općem sudu, što nije u nadležnosti Suda (vidjeti presudu d 4. rujna 2014., Španjolska/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, t. 44. i navedenu sudsku praksu).
- 36 Međutim, kada žalitelj osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, pravna pitanja ocijenjena u prvom stupnju mogu ponovno biti raspravljana tijekom žalbenog postupka. Naime, ako žalitelj ne bi mogao temeljiti svoju žalbu na razlozima i argumentima već korištenima pred Općim sudom, žalbeni bi postupak bio lišen dijela svojeg smisla (vidjeti presudu od 4. rujna 2014., Španjolska/Komisija, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, t. 45. i navedenu sudsku praksu).
- 37 U ovom slučaju, žalitelji svojim žalbenim razlozima žele dokazati nepostojanje ili nedostatnost obrazloženja pobijanih rješenja i dovesti u pitanje izričit odgovor Općeg suda na pravna pitanja, koja mogu biti predmet nadzora Suda u okviru žalbe.
- 38 Osim toga, treba ipak napomenuti da su, u skladu s člankom 169. stavkom 2. Poslovnika Suda, u žalbama navedene sporne točke obrazloženja pobijanih odluka i pravni argumenti na temelju kojih Sud može obavljati nadzor zakonitosti.
- 39 Iz toga slijedi da su žalbe dopuštene.

Osnovanost žalbi

Argumentacija stranaka

- 40 Svojim trima žalbenim razlozima, koje valja ispitati zajedno, žalitelji prigovaraju da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava i nije ispunio obvezu obrazlaganja utvrdivši u točki 45. pobijanih rješenja da se sporna izjava ne može pripisati Komisiji ili ESB-u. S tim u svezi, tvrde da je Opći sud trebao priznati ovlast Komisije i ESB-a za donošenje odluka o pitanjima vezanima uz ESM i iz njihova sudjelovanja na sastancima Euroskupine zaključiti da im se ta izjava treba pripisati.
- 41 Opći je sud počinio pogrešku koja se tiče prava kvalificirajući u točki 41. Euroskupinu kao puki „forum za raspravu”. Nije odgovorio na argument žalitelja prema kojem bi, s obzirom na to da Komisija i ESB nisu Euroskupini povjerali ni dodijelili nikakve nadležnosti, valjalo zaključiti da ona predstavlja sredstvo kojim Komisija i ESB donose odluke o posebnim pitanjima povezanima s ESM-om ili financijskom stabilnošću. Žalitelji tvrde da su ESB i Komisija dužni postupati u skladu sa zakonskim okvirom definiranim Ugovorima i njihovim protokolima te sekundarnim pravom. Izvršavanje, izvan tog okvira, svake nadležnosti ili ovlasti predstavljalo bi zlorabu ovlasti.
- 42 Opći sud također nije odgovorio na argument žalitelja da je dokapitalizacija Bank of Cyprus bila samo posljedica uvjeta koje su Komisija i ESB nametnuli Republici Cipru putem izjave Euroskupine. Uzimanje u obzir takve okolnosti trebalo je navesti Opći sud na zaključak da su u ovom slučaju štetu koju su pretrpjeli žalitelji uzrokovali akti i odluke Komisije i ESB-a. Žalitelji, nadalje, prigovaraju da je Opći sud u točki 61. pobijanih rješenja utvrdio da sporna izjava sadržava formulacije koje se mogu činiti kategoričnima a da nije izvukao zaključke iz takvog utvrđenja ni ispitao argument prema kojem je, s jedne strane, guverner CSB-a usvajanjem uredaba br. 103 i 104 primijenio „doslovno” odluke koje su Komisija i ESB donijeli putem Euroskupine i, s druge strane, da je njegovo svojstvo člana vijeća guvernera ESB-a takve prirode da se njegova djelovanja i/ili propusti mogu pripisati toj instituciji.
- 43 Žalitelji također prigovaraju da Opći sud u točkama 53. i 56. pobijanih rješenja nije kvalificirao spornu izjavu kao akt koji se može pobijati i da nije odgovorio na njihov argument da je ta izjava proizvela učinke kako na njihova prava tako i na njihovu imovinu.

44 Komisija i ESB osporavaju osnovanost tih žalbenih razloga.

Ocjena Suda

- 45 Kao prvo, glede argumenta koji se temelji na obvezi obrazlaganja pobijanih rješenja, valja podsjetiti da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da obveza obrazlaganja koju ima Opći sud u skladu s člankom 36. i člankom 53. prvim stavkom Statuta Suda Europske unije ne nameće Općem sudu da pruži obrazloženje kojim bi se iscrpno i pojedinačno osvrnuo na sve tvrdnje koje su iznijele stranke u sporu. Obrazloženje može biti i implicitno, pod uvjetom da se njime omogućuje zainteresiranim osobama da saznaju razloge na kojima je Opći sud utemeljio odluku, a Sudu da raspolaže dostatnim elementima za izvršavanje svojeg nadzora u okviru žalbe (vidjeti, među ostalim, presudu Grčka/Komisija, EU:C:2016:145, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 46 U ovom slučaju, nakon što je u točki 39. pobijanih rješenja naveo da se Euroskupina spominje u članku 137. UFEU-a, koji predviđa da su sastav i modaliteti sastanaka između ministara država članica čija je valuta euro utvrđeni Protokolom br. 14 o Euroskupini, priloženom UFEU-u, Opći je sud u točki 40. navedenih rješenja podsjetio da se, u skladu s člankom 1. tog protokola, ti ministri sastaju neformalno kako bi raspravljali o pitanjima koja se odnose na specifične odgovornosti koje dijele s obzirom na jedinstvenu valutu.
- 47 U točkama 41. do 45. pobijanih rješenja Opći je sud najprije, oslanjajući se posebice na tu odredbu navedenog protokola, utvrdio da je Euroskupina forum na ministarskoj razini za raspravu predstavnika država članica čija je valuta euro, a ne tijelo za odlučivanje. Nadalje, naveo je da, iako je sudjelovanje Komisije i ESB-a na njezinim sastancima predviđeno u članku 1. tog protokola, Euroskupina predstavlja neformalni sastanak ministara dotičnih država članica. Naposljetku, Opći je sud naveo da se na temelju nijednog elementa nije moglo utvrditi da Euroskupinu nadziru Komisija ili ESB ili da ona djeluje kao zastupnik tih institucija. Iz toga je zaključio da se sporna izjava ne može pripisati Komisiji ili ESB-u.
- 48 U točkama 47. do 49. navedenih rješenja Opći je sud, s obzirom na relevantne odredbe ESM-a, također isključio da se sporna izjava, iako bi se mogla pripisati ESM-u, a ne Euroskupini, može pripisati Komisiji ili ESB-u na temelju navodnog nadzora ESM-a koji te institucije izvršavaju. Stoga je utvrdio da se Komisija i ESB ne mogu smatrati kao izvorište usvajanja te izjave.
- 49 Podredno, Opći je sud u točkama 51. do 62. pobijanih rješenja utvrdio da se, s obzirom na to da Euroskupina nije tijelo koje donosi odluke, izjava potonje ne može smatrati aktom koji bi trebao proizvoditi pravne učinke prema trećim osobama. Dodao je da tu ocjenu potvrđuje ispitivanje sadržaja sporne izjave, koje je detaljno proveo u točkama 54. do 59. tih rješenja i koje ga je dovelo do zaključka, u točki 60. tih rješenja, da je ta izjava samo informativne naravi.
- 50 Valja utvrditi da obrazloženje pobijanih rješenja, navedeno u točkama 46. do 49. ove presude, ispunjava zahtjeve obrazlaganja navedene u točki 45. ove presude.
- 51 Kao drugo, treba napomenuti da je tužba za poništenje dostupna u odnosu na sve akte institucija, neovisno o njihovoj prirodi ili obliku, čija je svrha proizvesti obvezujuće pravne učinke koji utječu na interese tužitelja, mijenjajući na određeni način njegov pravni položaj (vidjeti, među ostalim, presude od 11. studenoga 1981., IBM/Komisija, 60/81, EU:C:1981:264, t. 9., i od 9. rujna 2015., Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro/Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562, t. 16.).
- 52 U ovom slučaju, glede argumenta žalitelja u kojem navode pogrešku Općeg suda, a prema kojem kontekst usvajanja sporne izjave i načina funkcioniranja Euroskupine pokazuje da ta izjava odgovara zajedničkoj odluci Komisije i ESB-a, valja napomenuti da iz izjave Euroskupine od 27. lipnja 2012.

proizlazi da je Komisiju i ESB, u skladu s člankom 13. stavkom 3. Ugovora o ESM-u, vijeće guvernera zadužilo za pregovaranje s ciparskim vlastima o programu makroekonomske prilagodbe koji se mora točno odrediti u Memorandumu o razumijevanju.

- 53 Osim toga, važno je naglasiti da uloga Komisije i ESB-a, kao što je definirana člankom 1. Protokola br. 14 o Euroskupini, ne može biti opsežnija od one koju Ugovor o ESM-u pripisuje tim institucijama. Kao što je podsjetio Opći sud u točki 48. pobijanih rješenja, iz točke 161. presude od 27. studenoga 2012., Pringle (C-370/12, EU:C:2012: 756), proizlazi da, iako Ugovor o ESM-u dodjeljuje Komisiji i ESB-u određene zadaće povezane s provedbom ciljeva tog ugovora, s jedne strane, funkcije povjerene Komisiji i ESB-u u okviru Ugovora o ESM-u ne podrazumijevaju nikakvu ovlast vlastitog odlučivanja i, s druge strane, djelatnosti tih dviju institucija u okviru istog ugovora obvezuju samo ESM.
- 54 S tim u svezi, treba podsjetiti da se misije dodijeljene Komisiji u skladu s Ugovorom o ESM-u sastoje u ocjeni zahtjeva za potporu stabilnosti (članak 13. stavak 1.), ocjeni njihove hitnosti (članak 4. stavak 4.) pregovorima o Memorandumu o razumijevanju koji detaljno utvrđuje uvjetovanost instrumenata financijske pomoći (članak 13. stavak 3.), nadzoru poštovanja uvjetovanosti koji prate instrument financijske pomoći (članak 13. stavak 7.) i sudjelovanju na sastancima odbora guvernera i upravnog odbora u svojstvu promatrača (članak 5. stavak 3. i članak 6. stavak 2.) (presuda od 27. studenoga 2012., Pringle, C-370/12, EU:C:2012: 756, t. 156.).
- 55 Na temelju članka 13. stavka 4. Ugovora o ESM-u, Komisija je također zadužena za potpisivanje Memoranduma o razumijevanju u ime ESM-a pod uvjetom da on ispunjava uvjete navedene u stavku 3. tog članka i da ga je odobrio odbor guvernera ESM-a.
- 56 Glede ESB-a, zadaće koje su joj bile dodijeljene u okviru Ugovora o ESM-u sastoje se u ocjeni hitnosti zahtjeva za potporu stabilnosti (članak 4. stavak 4.), prisustvovanju sjednicama odbora guvernera i upravnog odbora u svojstvu promatrača (članak 5. stavak 3. i članak 6. stavak 2.) i, u suradnji s Komisijom, ocjeni zahtjeva za potporu stabilnosti (članak 13. stavak 1.), pregovorima o Memorandumu o razumijevanju (članak 13. stavak 3.) te nadzoru poštovanja uvjetovanosti koji prate instrument financijske pomoći (članak 13. stavak 7.) (presuda od 27. studenoga 2012., Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, t. 157.).
- 57 S obzirom na te naznake, okolnost da Komisija i ESB sudjeluju na sastancima Euroskupine ne mijenja narav izjava potonje i ne može dovesti do toga da se spornu izjavu smatra izrazom ovlasti donošenja odluka tih dviju institucija Unije.
- 58 Važno je također napomenuti da sporna izjava ne sadržava nikakav element koji bi ukazivao na to da odluka Komisije i ESB-a stvara, na teret odnosne države članice, zakonsku obvezu provedbe mjera koje ona sadržava.
- 59 Kao što je Opći sud, u biti, naveo u točki 60. pobijanih rješenja, ta izjava, samo informativne naravi, ima za cilj informiranje javnosti o postojanju političkog sporazuma između Euroskupine i ciparskih vlasti i odražava zajedničku želju za nastavkom pregovora po uvjetima iz te izjave.
- 60 U tim uvjetima ne može se smatrati da je donošenje, od strane Republike Cipra, Zakona od 22. ožujka 2013., kojim je stvoren pravni okvir za restrukturiranje odnosnih banaka i SCB-u dana ovlast za donošenje uredbi br. 103 i 104, nametnuto navodnom zajedničkom odlukom Komisije i ESB-a sadržanom u spornoj izjavi.
- 61 Naposljetku, budući da su žalitelji u svojim tužbama tražili poništenje izjave Euroskupine, treba istaknuti ne samo da se pojam „neformalan” koristi u tekstu Protokola br. 14 o Euroskupini u prilogu UFEU-u, nego i da se Euroskupina ne nalazi među različitim sastavima Vijeća Europske unije, koji su navedeni u Prilogu I. Poslovnika Vijeća usvojenom odlukom Vijeća 2009/937/EU od 1. prosinca 2009.

(SL 2009., L 325, str. 35.), a čiji je popis predviđen u članku 16. stavku 6. UEU-a. Dakle, kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točkama 55. do 65. svojeg mišljenja, Euroskupinu se ne može smatrati sastavom Vijeća ni tijelom, uredom ili agencijom Unije u smislu članka 263. UFEU-a.

62 S obzirom na sva prethodna razmatranja valja odbiti žalbe kao neosnovane.

Troškovi

63 Na temelju članka 184. stavka 2. svojega Poslovnika, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima.

64 U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog Poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog Poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

65 Budući da žalitelji nisu uspjeli u postupku te s obzirom na to da su Komisija i ESB zatražili da žalitelji snose troškove, treba im naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Odbijaju se žalbe u predmetima C-105/15 P do C-109/15 P.

2. Konstantinosu Mallisu, Elli Konstantinou Malli, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, Petrosu Chatzithomi, Elenitsi Chatzithomi, Lelli Chatziioannou i Marinosu Nikolaouu nalaže se snošenje troškova.

Potpisi